

[Hans Jørgen Jensen]

ter ansættelsesforholdets oprettelse havde indgået en eksklusiv aftale med.

Det er ikke muligt at gå i enkeltheder, men det skal fremhæves, at domstolen i forbindelse med dommen bl. a. udtalte, at sagen ikke gav anledning til en stillingtagen til spørgsmålet om eksklusivaftaler som sådanne, men alene bedømte virkningerne for klagerne af, at der blev indgået en eksklusiv aftale med arbejdsgiverne – en aftale, der førte til afskedigelser.

Dommen har efter vor opfattelse den virkning, at der kan indgås eksklusivaftaler på arbejdsmarkedet på et hvilket som helst tidspunkt, hvor en arbejdsgiverpart og et forbund måtte ønske det, men ikke med den virkning, at allerede ansatte, der ikke er medlemmer af fagforeningen, forpligtes til medlemskab. Dommen – og i konsekvens heraf nu arbejdsministerens forslag – tager altså ikke sigte på at have virkning for dem, der er medlemmer, og for fremtidige indgåelser af arbejdsforhold.

Når domstolene, herunder Menneskerettighedsdomstolen, afsiger en dom, retter socialdemokratiet sig naturligvis derefter, og det er da også det, der har ført frem til, at arbejdsministeren har fremsat det foreliggende lovforslag, som socialdemokratiet håber vil kunne gennemføres med et stort flertal i folketinget og dermed afslutte debatten om eksklusivaftaler i det hele taget.

Grethe Fenger Møller (KF):

Baggrunden for fremsættelsen af lovforslag nr. L 83 er den dom, som Den europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg afsagde den 13. august 1981, hvor man tog stilling til rækkevidden af Menneskerettighedskonventionens artikel 11 i en sag, hvor der var foretaget afskedigelse af tre lønmodtagere, der var ansat ved British Rail, som følge af, at de nægtede at indmelde sig i de fagforeninger, som dækkede det pågældende område, og som British Rail efter ansættelsesforholdets oprettelse havde indgået en eksklusiv aftale med.

Vi er fra konservativ side tilfredse med, at regeringen nu endelig fremkommer med et lovforslag, der vedrører eksklusivaftaler. Det er jo ikke ubekendt, at vi fra konservativ side tidligere i folketinget, senest i maj 1981, har været meget indstillet på, at nu måtte man

indføre et forbud mod eksklusivaftaler. Derfor hilser vi regeringens lovforslag velkomment, men vi føler os også forpligtede til at vurdere dette lovforslag sagligt og kritisk, for spørgsmålet er, om det er vidtgående nok.

Det, lovforslaget tager sigte på, er, at en arbejdsgiver ifølge § 1 ikke må afskedige en lønmodtager, fordi denne er medlem af en forening eller en bestemt forening. Det kan vi være enige i. Vi kan også være enige i indholdet af § 2, stk. 1, der siger, at en arbejdsgiver ikke må afskedige en lønmodtager, fordi denne ikke er medlem af en forening eller en bestemt forening.

Der er imidlertid foreslået nogle begrænsninger i § 2, stk. 2 og stk. 3. Stk. 2 siger, at hovedreglen ikke finder anvendelse, hvis lønmodtageren ved ansættelsen var bekendt med, at arbejdsgiveren stillede medlemskab af en forening eller en bestemt forening som betingelse for beskæftigelse i virksomheden, og stk. 3 siger, at stk. 1 heller ikke finder anvendelse, når en lønmodtager, der er medlem af en forening, efter ansættelsen gøres bekendt med, at medlemskabet er en betingelse for fortsat ansættelse i virksomheden. På denne baggrund synes jeg, det er rimeligt og naturligt at rejse spørgsmålet: hvor meget er egentlig § 1 og § 2, stk. 1, værd?

Og når vi så ser på lovforslagets § 3, der siger, at de ovennævnte paragraffer ikke gælder for lønmodtagere, der er ansat hos arbejdsgivere, hvis virksomhed som sit udtrykte formål har at fremme et bestemt politisk, ideologisk, religiøst eller kulturelt standpunkt, og hvor den pågældendes foreningsforhold må anses for at være af betydning for virksomheden, ja, så bliver indholdet af lovforslaget endnu mere formindsket.

Et af hovedspørgsmålene i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag er, at der ikke er noget som helst med i dette forslag, som sikrer folk, der gerne vil ansættes i en bestemt virksomhed, og som ønsker at være medlem af en bestemt fagorganisation, eller som ikke ønsker at være medlem af nogen faglig organisation. Disse personer er overhovedet ikke sikret i regeringens lovforslag. Derfor må vi konkludere, at forslaget efter vores opfattelse ikke er tilstrækkeligt, og at det vil være nødvendigt med en meget grundig udvalgsbehandling, således at vi kan forbedre lovforslaget og skabe et flertal for et forslag med et rimeligt indhold.